

Apró hirdetések.

Hirdetési díjazás: Minden szó egy szeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII. Sip ucca 10. Jelíges levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel, ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FISCHER jobb zsidó körök régi, megbízható házasságközvetítőjéhez bizalommal fordulhat. Telefon: József 129-51. Dohány u. 68.

JOMODU, önálló kereskedő intelligens, de vallásos, 20-24 éves urileányt feleségül venne. Ismerkedést létrehoz FISCHER, Dohány u. 68.

GÉPÉSZMÉRŐK, saját fővárosi háza és nagy fizem beltája, jobb családból nőszülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

NŐSÜLNÉNEK: igazgató, gyáros, állatorvos, mérnök, kereskedő, orvos, ügyvéd. Saját érdeke keresse fel FISCHER-t, kinek házasságajánlata komoly és megbízható. Dohány u. 68.

SAJÁT HAZABAN ötszobás berendezett lakás és urileányt biztosító jövedelemmel, özvegy ember, 45-50 éves urileányt feleségül venne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

TIZENKILENC éve közvetít házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b. Telefon. (Cégnélküli levelezés.)

AMBICÍÓZUS, jó családból való fiatal ember megfelelő hozománnyal nőszülne vagy benősülne. Jelíge: »Agilis 26«.

UNOKAHUGOMAT, ki nagyon csinos és intelligens fiatal urileány, saját felsőruha-szalónja van, férjhez adnám. Teljes című, komoly ajánlatokat »Házasság 22« jelíge a kiadóhivatalba kérek.

»SADCHEN«, aki jobb, vallásos családok összeköttetésével bír, közölje címét a kiadóhivattal »Nagykereskedő« jelíge.

KÖSER háztartástól levél van adott jelígen.

ÖRÖKÖS ALLASU, fiatal tisztviselő nőszülne 10.000 pengő körüli hozománnyal. »Parókát óhajtom« jelíge.

FÉRJHEZ ADNAM csinos leányomat biztos állású tisztviselőhöz, kereskedőhöz avagy iparoshoz. Fiatalabb özvegy is lehet. »Hozomány 40 millió« jelíge.

NŐSÜLNÉNEK magas, barna, 27 éves, modern, de szigorú orth. és előkelő jesivákat látogató fiatal ember, ki egyik nagyobb városban most szándékozik saját tőkéséből existenciát alapítani. Nem anynyira pénzt, mint jóléti gazdasszony, modern, de feltétlenül orth. család leányát keresi, ki meleg, meghitt otthon alapítását biztosítja. Hozzá tartozók bizalommal írt leveleit »Tiszántul« jelíge e lap kiadójába. Legszigorubb diszkreció becsületű.

Állást keres.

A HÁZTARTAS minden ágában jártas előkelő családból való intelligens leány háziasszonyi, esetleg mint perfekt gyors- és gépirónői irodai alkalmazást keres olyan családnál, hol rituális koszt, jó bánásmód és a szombat megtartása biztosított. Cim a kiadóban.

MÉRLEGKÉPES könyvelő, borszákmában jártas fiatal ember keres más szakmában is, könyvelési, esetleg más irodai munkát. Ajánlatokat »Szombattartó« jelíge a kiadóba kér.

FELSŐRUHAT, fehérneműt, montirozást, mindennemű varrómunkát gyönyörűen készítenek. Kárpitosok részére is. Szövegség ucca 45. fsz. 6.

Állást nyer

KLEIN GYULA KÖNYVNYOMDAJA Kisvárdá, keres egy elsőrendű akciószedőt. Fizetés árszabály szerint.

EGY JO HAZBOL való fiu tanulónak felvétetik sütődébe, ahol szombat és ünnapot tarthat. Koszt, lakás, mosással azonnalra. Cim: Grünberger J. Vác, Szt István-tér 6.

SZOMBATTARTÓ, vallásos szedők, egy szedő-gépmester, esetleg gépmester elhelyezést nyerhetnek. Cim: Grosz Manó főrabbi, Sarkad.

Különféle.

NŐI DIVATSZALONBA fizető tanuló leány, jobb családból, felvétetik. Szombaton zárva. Cim a kiadóba.

DR. FRISCH ARMIN vaskos könyv: »Szemlélvénnyek a biblia utáni zsidó irodalomból«, 6 pengőért kapható Kohn Emil könyvkereskedésében: Budapest, Vilmos császár-ut 26.

Butorolcsóság

Egyszerű és műbutorokban, hálók, ebédők, szalagarnitúrák, matracok, sezlónok, konyhaberendezések.

RÉSZLETRE IS!

KLEIN D., Kisdiófa ucca 16.

Fenákel Jónás

zsir és baromfi kereskedése az orth. rabbság felügyelete alatt, Budapest, VII., Kazinczy ucca 52-54. Naponta friss áru. Házhöz szállítás, Telefonhívó J. 34-76.

PANETH-féle

orth. פנעט

SZALÁMIGYÁR

Debrecen

Ajánlja elismerten legjobb **kővér liba szalámi különlegességeit**, úgyszintén szalámi, virsli és füstölt hús-gyártmányait

a legolcsóbb napi árak mellett. Szétküldés postán naponként kétszer.

Cim: Paneth Szalámigyár Debrecen. Telefon: 7-22.

Hajszalakat

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel

Pollák Sarolta

Budapesti, Andrassy-ut 38.

„Miracle“

ha/ö látóit szer szétkülő dőse utasítás sal.

Összes szépséghibák kezelése. (Arcapolás olcsó bérletrendszerrel). Szemölcsirtás. Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom.

Nyomatott a HELIOS könyvnyomdában Budapest, Sip ucca 3.

Felelős nyomdavezető WEITZ KAROLY

יידישע צייטונג

בעיה

ZSIDÓ UJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA. • MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10.

TELEFON: József 125-90.

ALAPITOTTA:

GROSZBERG LIPÓT זל

ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 ÉVRE P 20.-

„ „ 1/2 „ „ 10.-

„ „ 1/4 „ „ 5.-

Postachequekontó-szám: 50.791.

A relativitás hazai válfaja

Világhírűvé vált egy francia lap nyomán Einstein Albert professzor anekdotája relativitási elméletéről és önmagáról. A nagy hírű professzor, akinek a fényről, térről, időről, illetőleg azoknak viszonylagos voltokról, relativitásokról alkotott elmélete hivatalosan az egész eddigi fizikát feldőnteni és új alapra fektetni a világszemléletünket, önértetes zsidó, aki nem idegenkedik attól, hogy fényes pozícióját feledve Európában, a jeruzsálemi héber egyetemen tartsa felolvasásait. Természetes tehát, hogy relativitási elméletével kapcsolatban zsidó voltára gondol. Így történt, hogy amikor társaságban megkérték, hogy mondja el röviden a relativitás elméletét, azt mondotta: a realitás az az elmélet, amely szoros összefüggésben van az én relativitásommal; ha jónak fog bizonyulni elméletem, Németországban németnek, Franciaországban zsidónak fognak mondani, míg ha teoriám hibásnak bizonyul, akkor Németországban vagyok zsidó és Franciaországban német.

A relativitásnak a zsidósággal való kapcsolatát alkalmunk volt átérzeni az elmúlt vasárnap politikai beszédeinek zsidókra vonatkozó részleteinek olvasásánál. A kormányelnök nagyszabású beszédében a zsidókérdésre is áttért. A fajvédők ellen fordult és azt konstatálta, hogy az ország szerencsés-

jére az antiszemitizmus lényegesen mérséklődött és így tehát a fajvédők politikájának nincs talaja Magyarországon. Egy másik helyes pedig Haller István, a numerus klauzus apja, megállapította, hogy a numerus klauzus nem is antiszemita törvény, mert nem a zsidóság ellen, hanem a kereszténység védelmére készült. Egyik keresztényszociálista elvtársa pedig, aki Csehszlovákiában képviselő is volt, nyugateurópai objektivitással megállapította, hogy az antiszemitizmus káros az országra, mert különbséget tesz az egyik állampolgár és a másik állampolgár között.

Ime, mennyi illusztráció Einstein zsidó-relativitására. A fajvédők szempontjából a kormány tulságos zsidóbarát, a kormány maga nem is állítja, hogy liberális, csupán azt, hogy gyengült az antiszemitizmus, viszont a trafikjogoktól megfosztott, a földbirtokrendező bizottság intézkedései miatt izgalomban élő zsidók a hatalom ténykedésében nem bírnak zsidóbarátságot felteni. A fajvédőkkel ellentétben a kurzus propaganda-minisztere nem is vallja magát antiszemitának, sőt egyik elvtársa olyan elveket hangoztat, hogy antiszemita oldalról csak azt mondhatják rója, hogy zsidóbarát. Tehát ugyanaz a szónok, aki a fajvédői szemszögből a destruktív zsidóság érdekeit szolgálja, zsidó

szempontból mégis csak a kurzusból elkedzett zsidógyűlölet.

A zsidó vonatkozású relativitások azonban fájdalmasak a zsidóságra. Az, hogy minden oldalról minket néznek, nem megtisztelő ránk nézve, hanem inkább azt mutatja, hogy a mindennapi kenyér problémáját még mindig faji vagy világnézeti vitákkal akarják elhallgattatni.

Pedig nem teoriákra van szükség, hanem cselekedetekre. Oly tettekre, amelyek tényleg bebizonyítanák a szegény zsidó kisexisztenciáknak, hogy »az antiszemitizmus lényegesen enyhült.« Oly közszellemet óhajt a zsidóság, amelynek szószólója a miniszterelnök, amikor az antiszemitizmus gyengülését az ország szerencsésének mondja. S mit ér az, ha a kurzus egyik atyja kijelenti, hogy a numerus klauzus nem is vonatkozik a zsidókra, amikor mégis csak zsidó diákok kényszerülnek külföldi emigrációra, ahol illusztrálják a külföldi közvélemény előtt a relativ zsidóbarátság és valóságos gyakorlati antiszemitizmus egymásközötti kapcsolatát? Mikor fogjuk már az antiszemitizmus mérséklését, az állampolgárok különféle osztályozásának eltelését nemcsak választási jelszavak alakjában tapasztalni. Valóban nem zsidó relativitási elméletre, hanem abszolút polgári jogegyenlőségre van szükségünk nekünk és hazánknak.

A felekezeti béke az igazság szolgálatában

— Az Orthodox Iroda kívánatosnak tartja, hogy dr. Mezey vezesse tovább az ügyeket —

A következő okmány élénk tanubizonyossága az orthodox központi iroda vezetőségének bölcsesége és tapintata mellett. A neolog táborban tudvalevőleg föllángolt a pártoskodás a felsőházi képviselő körül. Mivelhogy a pesti hitközség nem birta akarátat keresztülvinni, a kongresszusi országos iroda vezetőjének, dr. Mezey Ferencnek megbuktatásával akart elégtételt, vagy bosszút venni a vereségért. Ez az akarat a már évekket ezelőtt kezdődött antigonizmus folyománya. Ez az ellentét indította a pesti hitközség vezetőségét, hogy „Hitközségi Szövetség” elnevezés alatt valami ellenszervezetet próbáljon csinálni saját törvényesen elismert irodája ellen. A „Hitközségi Szövetség”-et nem tartották orthodox vezető körökben komoly dolognak, épen ezért nem tartották szükségesnek számolni azzal az eshetőséggel, hogy ha a kongresszusi szervezet megrendült alapjaiban, az esetleg kihat az orthodoxiára is.

A felsőházi képviselő körüli kavargást is lábhoz tett fegyverrel nézte az orthodox vezetőség. Most azonban, hogy némiteg szélcsend állott be és dr. Mezey Ferenc megbuktatása egyelőre nem sikerült, aminthogy azt előre is jelezte a Zsidó Ujság annak idején, az orthodox iroda irányítói szükségének tartották dr. Mezey iránti rokonszenvüket okmányilag is nyilvánítani. A kongresszusi iroda ügyvezető elnöke ugyanis megunta a sok intikát, herce-hurcát és le akar mondani. E lemondás megakadályozását akarja elérni a központi orthodox iroda, mivel az utolsó évtizedben dr. Mezey vezetése alatt honosodott meg a hatóságok előtti teljes harmónia a két iroda között. Ezt a harmóniát félti az orthodox iroda, amikor anélkül,

hogy be akarna avatkozni a neológok belügyeibe, arra kéri dr. Mezey Ferencet, hogy élete munkáját ne hagyja cserben.

Az egyébként a magáért szóló és kommentárra nem szoruló átirat a következőképen hangzik:

A Magyarországi Autonóm Orth. Izr. Hitfelekezeti Központi Irodája Budapest.

199/1927. igt. sz.

Nagyságos

Mezey Ferenc dr. kir. tanácsos urnak,
az orsz. Iroda ügyv. elnökének

Budapest.

Mélyen tisztelt Barátunk!

Kinosan érint bennünket az a hír, hogy Nagyságod nyugalomba vonul és az Országos Iroda vezetésétől visszalépni szándékozik.

Ha ez a hír komoly alappal bírna, ez a hazai egyetemes zsidóságra nézve esetleg nagyon súlyos és káros következményeknek a forrása lehetne.

Hiszen Önnel, igen t. Barátunk, szükségtelen azt bővebben ismertetni, hogy a régi testvérharcok alatt mennyire szenvedett mindkét szervezeteink érdeke és hogy mennyire tönkretelte mindegyikünk tekintélyét és befolyását a fölösleges egymással szembeállítások.

Közös jóakarattal és erőfeszítéssel sikerült az annyira szükséges megértést és barátságot helyreállítani, ezáltal pedig üdvös egymásmelletti egyetértő működéssel a közelmúlt szomorú viszonyok közt is a reánk bízott szervezeteink érdekeit még jobban tudtuk védeni és fejleszteni,

mint az előző ugynevezett szabadelvű irányzat alatt.

Ha Nagyságod, bár igaz, súlyos terhelő hivatalát most elhagyná, nagyon félek, hogy a két szer-

vezet közötti igazi barátságos viszony ismét meg fog szünni és hozzá nem értő avatatlan új vezetés alatt esetleg a régi belharcok és egymást károsítani igyekező áramlatok kerülnek felül. Az pedig kétségtelen, hogy ilyen eshetőség mindkettőnknek nehezen küzdött autonóm jogait veszélyeztetni képes.

Mindezeknél fogva nagyon, de nagyon kérjük, hogy eddigi életének sikeres munkáját távozásával ne tegye kockára, hanem tartson ki továbbra is — bár közelsimerést nem igen termő — pályáján a hazai össz-zsidóság érdekében.

Fogadja, t. Barátunk, mély tiszteletünk kifejezését.

Budapest, 1927 január 16-án
Igaz hívei:

Orthodox Izr. Központi Iroda

Frankl Adolf s. k. Harstein Lajos s. k.
elnök. alelnök.

ארטה כשר
של פסח

Vénus ételzsir

Snyders győri orth. főrabbi ur
hechserével ellátva

Vénus ételolaj

kiváló minőségben minden fűszer, csemege- és élelmiszer-üzletben kapható
Gyártja:

OLAJMŰVEK R.-T.

Kohn Adolf és Társa

Győr—Budapest

Báthory ucca 5. Tel.: T. 8—22.

Képviseli:

Sussmann Lipót és Társa

Telefon: „Ujpest” 161

A lelket megnyugtató táplálék

Írta: Dr. Dohány József

מבקשים להם ואין נתנו
מחמודיהם כאלה להשיב
נפש.

„Kenyer után kutat mindenki, mindazt, ami drága, odaadják az élvezetért, csak-hogy lelket megnyugtató táplálékra szert tehessenek.”

Igen, soha még nép annyit nem áldozott oly táplálékra, mely a lelki élet éhségének csillapítására szolgál mint mi. Soha nép oly szívesen és annyi szeretettel nem hozta meg eme áldozatokat a szellemi táplálékért, mint a miénk. Mások szemében, úgy kívülről nézve lehetnek ezek áldozatok, de mi nem annak éreztük. Nekünk lelki megnyugvás volt az irodalom, a szellemi tevékenykedés elősegítése. Mint ahogy az aszott levegőjü pusztából származó, a sziktalajú sivatagból, az alpesi hegyóriások közé érkező vándor, amint emezek lakóit a hegy nyeregén látja kapaszkodni, szinte utánozhatatlan tornának nézi azt. Pedig annak nem erőmegtésztés, hanem megkönnyebülés, amint minden egyes lépéssel, mellyel magasabbra lendült, akként többet kapott napfényből, meg lélegzőzönből. Ilyen napfény és lélegzőzönt jelentett nekünk a mi irodalmunk, melyet támogatni részünkre, mindig a legnagyobb boldogság volt. Aki egy-egy fillérjével támogatta, mintegy munkatársnak érezte magát ama munkában, mit nekünk — mondhatnak rólunk amit akarnak, akarjanak bennünket szoritani bárhová —, mint a szellemi kalászkok szántói és vetőinek a természet rendje már évezredek óta kiosztott.

Mit látunk mindezek után a jelenben? A lángoló kedv, az áldozni tudás, az áldozni akarás megmaradt, sőt talán szédületes mértékben felfokozódott, de elmaradt az, amiért eme áldozatokat meghozni akarnánk! Áldozunk, támogatunk, de nem ami irodalmunkért hozzuk eme áldo-

zatokat, nem a mi szellemi szülteinket karoljuk fel, fonák ám ez a helyzet, ahová mi sodródunk. Minden berek visszhangzik a panasztól, hogy milyen kevesen azok, kik az irodalmat támogatják. Mi pedig szinte lázasan kutatunk a szellemi kenyér után.

Megszámálhatatlanok ama fillérek, mik zsebeinkből gurulva, hajszolják az irodalmat. Megfizethetetlen szolgálatot tenne a zsidóságnak az, aki annyi fáradságot venne magának és statisztikát készítené arról, hogy zsidó fillérekből mennyi jut a napisajtó támogatására. Ijesztő volna a kép! Magunk is megijednénk e számoszlapoktól, mely világosan megmutatná, hogy mily áldozatokra képes a zsidóság a sajtó érdekében. Hogy miért mondom ijesztő? Azért, mert eme hatalmas sajtó létrehozására és megteremtésére fordítja. Egy olyan sajtó megteremtésére, melynek etikája a mi világnézetünkön alapszik. Oly sajtót, melyet bátran gyermekeink kezébe adhatnánk és nem kellene félnünk, hogy a fillérekért miket e lapra áldoztunk, saját gyermekeinkben nevejük szellemi ellenfeleket.

Merem állítani, hogy eme statisztikában, a hithű zsidóság nem-hogy az utolsó, hanem a legelső sorokban foglalna helyet. A hithű zsidóság családai, gyermekei előtt az élvezetek, a látnivalók, szórakozások maga az egész társadalmi életnek sorompói sokkal szűkebb gyűrűkben vannak leeresztve. De ők mégis betűhe-
sek. Erre nevelte őket évezredek hagyománya.

Nekik az ujság politikai, társadalmi, zenei, irodalmi, színházi és sportrovata magát a politikát, a társadalmi életet, a zenét, az irodalmat, a színházat és a sportot pótolja. Mert máskülönben ettől nagyrészt el vannak zárva. Amit ezen rovatokban a szellemi élet eme mozzanatairól olvasnak, ebben élnek ők át tulajdonképen mindezeket. A Szép és a Reális világának tényeit is mintegy álmokképpen élnek át. És valóban בעל החלומות zsidó álmodozó az עמנו kinek már enéjük is véresre sebzett ujjakkal is a képzelet hirtáiba kellett magát örökké dobni és így képzelődnie egy világról, melyben őt a körülvevő népek szeretettel övezik és hálásak iránta mindama szellemi munkájáért, melynek alapján a ma civilizációja egyáltalán megindulni képes volt. Kénytelen volt ezzel,

של פסח

HUSVÉTI ÁRUT

ismét készíti ez évben az ismert kitünő minőségben, szigorúan rituális előírás szerint

Schreiber Simon

az egri főtisztelendő főrabbi ur felügyelete alatt a

Franck Henrik Fiai Rt.

Levelezési cím:

Budapest, VI., Benczur ucca 1. sz.

Telefon: 129-19.

Postafiók: 216.

Telefon:
J. 123-65.

Weisz Mór Budapest, VII., Dob-u. 22.

keksz, teasütemény, piskóta, kétszersült gyára

ארטה כשר תחת השגחת בית דין צדק ודקה יראים בודאפטסט. ארטה כשר

Telefon:
J. 123-65.

hogya a valóság keserveit felejteni tudja. Így az ő világuk nem egyéb, mint álomnak megvalósítani akarása és ép a fordítottja áll: a való életet is átálmodja. Mi lehet ennyi képzelgésnek az eredménye?

Nem látjuk eme mocsaras életképekből felszálló méreggőzöket, melyektől megfertőzve, betegesen vonaglik a mi ifjuságunk? Nem látjuk a szederjes ajkakat, a titkon rágódó álomlázak kísérőjét, mit az idegen átlaluk megemészteni nem tudott táplálék okozott? Miért nem látni egyetlen megmozdulást sem eme kérdés megoldására? Miért, hogy nem jut eszünkbe mindama temételesen összegekért, miket magunk ellen fordítunk saját kultúránkat emelő sajtót, hogy megteremthetnénk? Nem az áldozatkészség az ami fájó, hanem ama érthetetlen és lesújtó tény, hogy áldozatkészségünket nem bírjuk úgy gyümölcsöztetni, hogy vele a zsidóság egyik legsúlyosabb problémáját sikeresen megoldanánk ojdani.

Zsidó háziasszony

ne főzze mással kávéját, mint a Fodor Jakab és Társa cég által gyártott és a budapesti aut. orth. hitközség rabbinátusa hechszerjével ellátott

feltétlenül כשר

UHU pótkávéval

Is, szín s zamat tekintetében is כשר
Kapható minden fűszerüzletben.

Hygienikus, egyszerű, olcsó Mikve-berendezéseket készít, átalakít, javít

GYENES ANTAL

központi fűtés-, vízvezetékek-, csatornázás- és fürdőberendezési vállalata
Debreccen, Arany-János ucca 27. Telefon: 9-37.

Kavarodás a pesti neolog vezető főrabbi körül

A két Fischer rabbi ellene, az Ehrlich-csoport mellette

Hétfőn este a pesti izr. hitközség választmányi ülést tartott, a melynek határozata elé a kongresszusi hitközség egy része igen élénk várakozással tekintett. Dr. Hevesi Simon vezető főrabbi válog választásának előkészítéséről volt ugyanis szó. A »Zsidó Ujság« már megírta, hogy a vezető főrabbi válog kinevezés re-kompensáció akar lenni azért, hogy dr. Hevesi a felsőházból kimaradt. Ez a rangemelés azonban természetesen a második főrabbi, dr. Fischer Gyula érzékenységét sérti és pozícióját kisebbíti. Epen ezért már régen mozgalom indult meg arra, hogy ezt a kérdést levegyék a napirendről.

A terv ellenzői hivatkoznak arra, hogy a hitközség régi alapszabályai nem ismernek vezető főrabbi címet és csupán az új alapszabálytervezet kontemplált ilyet, már pedig ez a tervezet nincs még a minisztériumtól jóváhagyva. Természetesen a hitközség vezetősége azon az állásponton van, hogy a minisztérium egész biztosan nem a vezető főrabbi körül szóló passzust fogja kifogásolni az alapszabályokban és így egész bátran meg lehet ejteni a választást s nem kell várni, míg a minisztériumi jóváhagyás lejön 3-4 év múlva.

Ettől eltekintve memorandumot intéztek a hitközségi vezetőséghez, állítólag több ezer aláírással, amelyben az igazság és a hitközségi belbéké érdekében kérik a kérdés tárgyátlanak való deklarálását. A terv ellenzői élén áll többek között Vida Jenő felsőházi tag, báró Weisz Alfonz, s Baracs Marcell stb.

A Rombach-utcai templom új rabbija, dr. Fischer Benjamin is pozíciója lealacsonyítását látja az új állás kreálásában. Tekintettel arra, hogy a hitközségi rabbi-sági kollégiumot szaporítani fogják, megint 1-2 külvárosi rabbi-val, az új rabbi úgy érzi, hogy egyáltalában nem volt érdemes otthagyni régi állását egy külvárosi rabbiállás számba menő pozícióért, amelyet most még jobban devalvál egy feléje helyezett vezető főrabbi méltóság. Ez álláspont helyességét belátta a Rombach-utcai templomi előjáróság és testületileg kifogást emelt a vezető főrabbi ellen.

A kujisszatitkok beavatottjai azonban mindezeket a kísérletezéseket megmosolyogják. Tudják, hogy épugy mint dr. Hevesi felsőházi jelöltsége körüli harcban a pesti hitközség egy töredéke bukott el a vidéki neológiával szemben és magával rántotta az általános tisztelt és értékelt dr. Hevesit, épugy ebben az ügyben ez a töredék meg akarja mutatni, hogy saját terrénján is azért is kreál vezető főrabbi állást — amiben igaz, hogy Buda már megelőzte pár évvel.

A mai pesti viszonyok mellett eredményes ellenzéki szervezkedést nem igen lehet csinálni és így természetes, hogy a hétfőn este tartott hitközségi választmányi ülésen a hangoskodó ellenzék lecsendesedett és ugyszólván egyhanguan elhatározták, hogy a jövő hét elejére kitűzött rendkívüli közgyűlésnek ajánlani fogják dr. Hevesi rangemelését. E közgyűlésre az ellenzék egy része

Mire vigyázzunk a szentföldi gyümölcsnél

Még kell győződni a fogyasztás előtt a szabványok megtörtént betartásáról

Hosszu évszázadokon át a Szentföld rögéhez fűzött törvények csak elméleti fontosságuk voltak a vallástörvény szempontjából. E törvények éltek, de nem a valóságban, hanem a hagyományos irodalom művelőinek szívében. Akik például a misna Ze-roim traktátusait tanulmányozták, azok előtt elvonult a szentföldi földművelői élet a maga a tórai előírásokkal megszentelt műjövőjében. A termés után adandó kontribúciók (terümo, maaszér stb.) nem voltak archeologiai értékű intézkedések csupán a hosszú gólusz alatt sohasem.

Az új palesztinai élet e törvények időszerűségét újra felszínre vetette. Zsidók művelik meg a Szentföld egy részét és e zsidó földre vonatkozóan újra életbelépnek a Tóra idevonatkozó törvényei. Felmerül a kérdés: hogyan kell a Tórának a semitóról, aszombatévről szóló rendelkezését betartani, hogyan lehet a jöbel év intézményét átvinni az életbe?

Még közvetlenebbül érint bennünket — amint Hartstein Lajos irodai alelnök felhívta e la-

pok szerkesztőjének a figyelmét — egy a palesztinai gyümölcs-kivitelrel kapcsolatos előírás. Ha a palesztinai talajon termett gyümölcsöt külföldre ekszportálják, akkor a diaszpóra zsidósága nem fogyaszthatja addig, amíg nem nyer biztos megállapítást, hogy a termények után járó illetékek (a terümo, maaszér) le lettek-e róva a tórai előírás szerint.

Jeruzsálemben a rabbi-ság indítva érezte magát, hogy falragaszok útján figyelmeztesse az ekszportőröket

מהובים להפריש בתחלה תרומות ומעשרות בכדי שלא להבשיל את אחינו שבגולה באיסור טבלים ה"ו
hogy rójják le a töraszabta dézmát az előirt módon, nehogy a Palesztinán kívüli zsidóság vétekbe essék.

Epen ezért figyelmeztetni kell a mi orthodox fogyasztóközön-ségünket, hogy palesztinai gyümölcsöt (narancs, füge), csak akkor vegyenek, ha egy törvényhű, vallásos importőr jótáll azért, hogy Palesztinában megtartották a szükséges előírásokat. Ez az óvatosság azért fontos,

A ZSIDÓK EGYETEMES TÖRTÉNETE

Két pompás kötetben.

ÁRA:

diszes vászonkötésben P 36'—
angol félbörkötésben P 40'—

is fel akar vonulni harcra készen, mert erőpróbat akar nyújtani, illetőleg izelitőt akar adni a jelenlegi vezetőség megbuktatására irányuló törekvésének elszántságáról. A jövő heti közgyűlés a mai erőviszonyok mellett — amikor az u. n. Ehrlich-csoport dominál — azonban biztosan meg fogja választani dr. Hevesit a pesti izr. hitközség vezető főrabbi-jává.

— Dr. Stern Simon budapesti orth. iskolaszéki alelnök és képviselőtestületi tag súlyos betegségéből való szerencsés felgyógyulása alkalmából barátai és tisztelői Korein Dezső kezdeményezésére a Stern-féle orthodox vendéglőben a סעודה הדראה lakomát rendeztek. A nagy számban megjelentek közül felszólaltak: Korein Dezső, dr. Friedmann Izidor, az orthodox Chevra Kadisa elnöke, dr. Rose-Miksa, az orth. szanatorium igazg. főorvosa, dr. Deutsch Adolf igazgató, Schlesinger Adolf, dr. Abrahamsohn Hermann, dr. Grossmann Frigyes, dr. Rakonitz Dezső, Weisz Mór, Lebovitsch Lipót, Fischer Armin és Baumann Dávid. Mindnyájan kiemelték az ünnepelt jószívűségét, önzetlenségét és a zsidó közösség iránti odaadó munkásságát. Dr. Stern Simon meghatottsággal mondott köszönetet a nem várt ünnepeltetésért, hálát adva az egek Urának, ki megkönyörült rajta nehéz napjaiban. Megígérte, hogy miként a múltban, úgy a jövőben is hűséges szolgálja kíván maradni a magyar orthodox zsidóságnak. Az emelkedett hangulatú bankett az ünnepelt éltetésével ért véget.

— A REFORM CSÖDJE. A kolozsvári kongresszusi hitközség 60 szavazattal 8 szavazat ellen elhatározta, hogy az 1886-ban a reform-szokások szerint emelt templomát átépítteti a Sulchan Aruch szerint, amennyiben az ajmemort a közép-re helyezik. Ez a határozat jelen annak, hogy a még zsidóknak maradt hívek belátják, hogy az orgona és egyéb zsidótlan intézmények nem bírták az embereket meghódítani és így nem maradt más hátra, mint a reform csődjét bejelenteni.

mert ezáltal a gólusz zsidósága mintegy erkölcsi nyomást gyakorol azokra a palesztinai termelőkre, akik nem volnának esetleg hajlandók eleget tenni a törvényeknek és a röghöz kötött miczvok negligálásával — hagyományos felfogásunk szerint — hozzájárulnának a Szentföld új parlaggá tételéhez.

Elijohu Hanovi

I. A próféta mint szegény ember

Egy gazdag ember kiházasította a leányát. Nagy lakodalmat csaptak. Arra jött egy szegény ember, szagátott ruhában és leült az asztalhoz. Akkor hozzájött egy vendég, leült melléje és azt mondta: »Barátom, nem ülnél tovább egy kicsit?« Aztán jött egy második és megint hátrább kellett ülnie, aztán egy harmadik, majd negyedik és így tovább, amíg már az ajtóhoz került. Azután jött a szolgál, megfogta a gallérjánál és egyszerűen kidobta.

Nemsokára rá belépett egy szép, magas ember, pompás selyemköpenyben, prémsipkával a fején, kezében egy aranyfogantyus botot tartva. Az összes vendégek tisztelettel üdvözölték, mert felismertek benne egy távoli rokont. Es hangzott feléje az üdvözlés: »Solem alejchem! Hogy van?« Leült az asztalhoz, elébe tettek ételeket-italokat, ő meg minden ételt és italt ráöntött selyemköpenyére, prém siphájára, aranyfogantyus botjára.

A vendégek oda voltak a csodálkozástól. Megkérdezték: mi az oka viselkedésének. Erre azt felelte: Hát nekem szól ez a megtiszteltetés, amelyben részesíttek engem, hiszen az imént, amikor szegényes ruhában jelentem meg köztetek, kidobtatok. Hisz a ti tiszteletek nem nekem szól, hanem selyemköpenyemnek, prém siphámnak, aranyfogantyus botomnak. Szólt és eltűnt. Elijohu próféta volt.

II. Elijohu és rabbi

Egy rabbi öreg lett és elhatározta, hogy a Szentföldre utazik, hogy ott élje le élete hátralevő napjait. Mielőtt utra kelt volna, visszagondolt egész életére és megbánta összes bűneit és amint azt hitte, hogy már teljesen elkészült, hajóra ült. Egy ideig jól ment minden, de azután vihar keletkezett a tengeren, mely a hajót egy lakatlan szigetre dobta, mely a hajót egy lakatlan szigetre dobta.

A rabbi egy halász kunyhójában szíves fogadtatásra talált, hol a házigazda szombaton át megvendégelte. Másnap reggel rémülve látta a vendég, hogy házigazdája késsel állt mellette és felszólitotta, hogy valja be összes bűneit, mert most mindjárt meg kell halnia. Nem használt sirás, a rabbi telve halálfélelemmel megkezdte a bűnvallomást, de a keses ember azt mondta: még van egy bűnöd, emlékezzél csak! De ő nem emlékezett rá, erre azt mondta neki a keses ember emlékezzél csak, hogy egy fiatal szolgád ellopta egész vagytonodat és te ahelyett, hogy jószágos oktatással meg-

térítetted volna, te a tudós, i-tenfélelem ember, átadtad a bíróságnak, amely halálra ítélte és amikor később lelkiismeretfurdalásaid voltak, közbenjárál érdekében és sikerült elhárítanod róla a halálos ítéletet, de levágták a füleit és így megbélyegezték.

Amikor ezt a rabbi meghallotta, keservesen sirt, a mellére ütött és azt kérte I-tentől, hogy bárcsak annyi ideig élhetne, amíg a szerencsétlent felkeresheti és hibáját jóváteheti.

Egyszerre egy egészen más ember állott előtte. Elijohu volt és azt mondta: A halálfélelem, amit kiáltál, az a nagy bűnödért való bünhődés. Akit te romlásba kergettél, az már meghalt, de oda kell menned sírjára és 10 ember jelenlétében bocsánatot kell tőle kérned csak azután szabad rálépned a Szentföld talajára.

A rabbi így tett és amikor másodszor megkezdte az utját, egész akadálytalanul elérte a célját.

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy kizárólag **SKREK-féle Füstölthus gyártmányok** a főváros következő helyein kaphatók:

Mandel Eliás

Garai-u. 48.
Fiókja: V., Visegrádi-u. 8.

Klein Vilmosné

VIII., Teleki-tér 1.

Büchler és Szántó

VI., Klauzál-u. 32.

Falkenstein Adolf

Baross-tér 3.
Keleti p. u. ind. o. szemben

Gyár és főzlet:
VII., DOB UCCA 27.
Telefon: József 124—17.
Sürgőnycim: Skrekszalám.

Grosz Béla

VIII., Teleky-tér 1.

Fränkl Ignác

VII., Rombach-u. 12.

Muncsik Izidor

VI., Vörösmarty-u. 25/a.

Eisenberg N.

Ujpest, István-ut 27.

Klein Ábrahám

VII., Péterffy Sándor-u. 9.

Ehrenfreund Ellás

VII., Wesselényi-u. 13.

Weisz Dezső

VII., Ó ucca 1.

Schwarz Gáborné

VII. Népszínház-u. 40—42.
Vasárnap egész nap nyitva

Auster Salamon

VII., Péterffy Sándor-u. 4.

Özv. Krausz Ignác

VII. Garai-tér.

FIGYELEM!

Uj, szigoruan kóser étterem nyílt meg! **שטרענג פערלעסליך כשר**
A nagyérdemű fogyasztóközönség b. figyelmébe ajánljuk ujonnan megnyílt, modernül és fényesen berendezett, szigoruan kóser éttermünket (VII., Vasvári Pál-utca 8. sz.), hol mérsékelt árak mellett kitünően ékezhetsz és figyelmesen kiszolgálják. Reggeli és uzsonna kávé. Házon kívül is. Előfizetők előnyben részesülnek. Menü 24,000. Kis menü 18,000

Stern Sógorok
VI., Vasvári Pál-u. 8.
Telefon: L. 921—38.

SIRKÖVEK

A leg-
oicsóbb
árban
kaphatók!

מצבות

ADLER J. sirkőraktárában
Budapest, VII., Károly-körút 7.
Szombaton és ünnep-
napon zárva.

Rituális aggodalmak a paprikánál

— Zsiradékot is kevernek bele —

A Tóra törvényeinek következetes betartása — és ez minden orthodox zsidó életcélja — kétségkívül sokszor kényelmetlen és bizonyos áldozatot követel. De mindazt ellensúlyozza az a tudat, hogy műlandó életünket belekapcsoljuk az örökkévalóságba. Épen ezért arra kell törekednünk, hogy a Tóra elvét következetesen keresztülvigyük az egész vonalon.

A »Zsidó Ujság« már többször tárgyalt oly rituális kérdéseket, amelyeket a mindennapi élet vetett fel. Lapunk utján hozzáértők figyelmeztették egy év előtta fogyasztókat, hogy a bő bortermés miatt a pálinkát és a likőröket is borseprűből készítik, tehát nészech-aggály emelhető ellenük.

Épugy figyelmeztettük feleinket a mesterséges növényzsir körül fejmerülhető aggályokra, ugyszintén a cukorkánál és a csokoládénál számbajöhető vallástilalmakra.

Megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy sok esetben figyelmeztetésünk kelendő eredménnyel járt: sokan megszivelték szavainkat és a kereskedőket rávették, hogy teljesen kifogástalan forrásból szerezzék be készletüket. Mindez indít bennünket most, hogy egy barátunk figyelmeztetése értelmében arra, hogy a fogyasztóközönséget a paprika kikészítésével megismertessük. A paprika kikészítéséhez olajat, festéket és zsiradékot használnak. A zsiradék hozzátevésével a paprika is ama cikkek közé tartozik, amelyeknél a legsúlyosabb rituális aggodalom állhat elő. A zsiradék ugyanis — a való iszurt foglalhatja magában. Akinek háztartása ritualitásának kifogástalansága szent ügy, az tehát mindenkor meg fog bizonyosodni arról, hol s hogyan jutott kikészítésre a paprika. Ha erre vigyázni kell egész éven át, mennyivel inkább pe-

szachi árura, ahol a tréfo-hoz hozzájárul a chomecz nagy tilalma.

Ez indította a szabadkai orthodox főrabbit, Deutsch Mózes, hogy felügyelet alá vegyen a paprika-örjö malmot, ahol a papri-

kának olajjal, zsiradékkal, festékekkel való kikészítése teljesen megfelel a hagyományos törvényeknek.

Nem tudjuk, foglalkoztak-e illetékes köreink e kérdéssel. A dolgot rituális szempontból való fontossága mindenesetre megérdemli, sőt követeli a szükséges körütekintést és az abból előálló kellő intézkedéseket.

A chebroni jesiva alapítója elhunyt

Mély megilletődést fog kelteni az a Jeruzsálemből érkező hír, hogy **הרב ר' נתן צבי פנקל** Finkel rabbi 80 éves korában elhunyt Chebronban. A Megdicsőült alapította R. Jiszroel Saitantérel együtt a világhírű szlobodkai jesivát Litvániában s vezette több mint 45 éven át. Ezrekre megy a zsidó tudósok és rabbik száma, akik őt tisztelték mesterükkül.

Két év előtt a szlobodkai jesiva vezetősége szükségesnek látta a jesiva egyik részének Palesztinába való áttelepítését. Ugy vélte ugyanis, hogy a most Palesztinában végbemenő nagy változás miatt a régi zsidó tradíciók őrzésére szükség van oly gárdára,

amely a jesiva atmoszférájában nevelkedett. A tervnek felvetője és keresztülvivője R. Natan Cevi volt. Az átköltözés után az agastyán betegeskedni kezdett. Hívei egy német professzort hívtak hozzá. Felgyógyulásáért minden imaházban tetőhímet mondtak. A betegség azonban erősebbnek bizonyult és mult hét hétfőjén elhunyt a Tóra nagyja. Két fiut hagyott hátra. Az egyik a miri jesivát vezeti Litvániában, míg a másik követni fogja a chebroni jesiva vezetői méltóságában. Hogy milyen lenyűgöző hatása volt egyéniségének és környezetének, erről egy érdekes apróságot közlünk lapunk más helyén.

הנצב"ה

Valódi és megbízható

בשר Cikoría pótkávét

a sárvári orthodox rabbinátus felügyelete alatt a
Sárvári Pótkávégyár R.-T., Sárvár készít.

Telefon: Sárvár 26.

Kitűntetve a
soproni
ipar-
kiállításán
1925-ben

A cég különlegességei:
Sárvári cikória-pótkávé,
Sárvári „Szem“-kávépótlék
használatra teljesen
kész 10, 20, 25 és 40%
valódi I-a pórkávé
tartalommal.

Kitűntetve a
soproni
ipar-
kiállításán
1925-ben

Ezen Sárvári Szem kávépótlékek a szemeskávén kívül cikóriát, fűgét és malátafeleket tartalmaznak. Kitűnő és szakszerű összetételénél fogva rövid idő alatt a háziasszonyok kedvence lett.

Minőségben a legjobb! — Árakban a legszolidabb!

Az orvosprofesszor talmudot tanul

— A hebroni jesiva csudája —

Egyik berlini újságban olvassuk a következő józsi esetet:

A köznisbergi egyetem belgyógyászához, Grossherz professzorhoz, a mulkor beállított egy férfi.

— Professzor ur, legyen szives átjönni Jeruzsálembe, van egy komoly beteg.

— Szivesen megyek, de csak a délutáni órákban, mert gyűlésem lesz még a délelőtt folyamán.

A professzor ugyanis azt hitte, hogy a Köznisberg közelében levő Jeruzsálem nevű községbe hívják.

— Professzor ur — vette át a szót az idegen — a beutazási engedélyt átveheti a Deutsche Bank köznisbergi fiókjánál. Ugyanott van deponálva a költség és a kétszáz font honorárium is.

A professzornak leesett az álla.

— Hát maga a palesztinai Jeruzsálemről beszél?

— Van más Jeruzsálem is?

— De én erre nem vagyok most felkészülve! — aggodalmaskodott a tanár.

— Akkor méltóztatson felkészülni, mert a hebroni jesiva vezetőjéről van szó. Azzal az utasítással küldtek el, hogy vissza ne térjek az országba, ha nem hozom a professzor urat.

Nem volt mit tenni. A professzor elküldött a pénzért és iratokért, levizualizálta az utlevelét és elindult Trieszt felé. Hajóra ült és annak rendje és módja szerint rendes időben, kis tengeri betegségtől kimerülten megérkezett Jaffába. Itt már autó várta és rövidesen Hebronban a rabbenu Elchananról elnevezett jesiva vezetőjénél tette orvosi vizitjét. Alaposan megvizsgálta a tudós

rabbit, aki öreg és gyöngye, de azért mégis sokat bójtől és éjszakai tanulásokkal győtri magát. Semmi különös kezelésre nem szorul, csak főleg kiméltre.

A professzor most már el akart jutni Jeruzsálembe, ki a kolóniákra, meg szerte volna nézni a szent helyeket, hogy a néhány Palesztinában tölthető napját hasznos láttnivalóval töltsse ki.

Igen ám, de a ros jesiva megkérte, hogy ebből az alkalomból vizsgálja meg a jesiva többi tagjait is, öregeket és fiatalokat. Két napját a professzor tehát ezzel töltötte. Már csak újabb két napja maradt az ország és ujjáépítés megtekintésére. De akkor eszébe jutott, hogy szereine végighallgatni a jesiván egy »siur« előadást. E helyütt azonban az a rendszer, hogy a talmudi előadást erkölcsfilozófia előzi meg; Bachja ibn Pakuda vagy a Kuzari egy-egy fejezetét szokták olvasni megfelelő magyarázatokkal és aplikációkkal. Bus énekhangon recitálja az előadó a szöveget, amit áhitattal hallgatnak végig, vita nélkül. Utána adják elő a Talmudot és annak egy tézisét, — vitával.

Összeráncolt homlokkal hallgatta a professzor a vitát. Hallgatta és hirtelen maga is belesodródott a pilpulba és néhány megjegyzést tett a ros jesiva előadására.

A vita pillanatokra megállt. Döbbenetes csönd. A híres professzorról imekiderül, hogy talmudista. A rabbi folytatja vele a pilpult és kiderül, hogy a professzor még csak nem is közepes talmudista.

Azután Grossherz professzor a második napon is ott marad a hebroni jesiván. Ott marad mindaddig, amíg a hajó indulása el nem szőlította. Bucsuzik és az orvosi honoráriumot leteszi a jesiva intézőjénél. A kétszáz fontot nem hajlandó elfogadni, csak a pusztá költséget.

Amikor pedig otthon kollégái és barátai várták, hogy mondana el utjáról és Palesztináról valami érdekeseget, a professzor ezzel intézte el kíváncsiságukat:

— Mit akartok? Nem voltam Palesztinában, hogy az országot lássam. Beteghez mentem, aki nem is volt súlyosan beteg. Ezért nem volt érdemes Palesztinába utazni.

— Akkor mit csináltál ott? — fagatták.

— Fölfrissítettem talmudi ismeretemet!

Az emberek mosolyogtak. Mert nem tudták, hogy fiatal korában Grossherz professzor talmudista volt és pedig a legjobbak közül.

A jeruzsálemi kirándulás óta pedig napról-napra otthon egy-két órát szán a Talmud tanulásának. Fölfrissíti ismereteit.

Orthodox kóser tej

kizárólag a budapesti orth. hitközség felügyelete alatt álló tejárusító helyeken szerezhető be.

Budapesti Auth. Orthodox Izraelita Hitközség.

Töchterpensionat

Marta Marcus, früher Baden, jetzt **Montreux-Chillon** (Franz. Schweiz) Gründliche Erlernung der franz. Sprache, wissenschaftliche hauswirtschaftliche Ausbildung Streng rituell. Referenzen und Prospekt durch die Vorsteherin.

GALLÉROKAT,

frakkmellényt új eljárással 8 óra alatt is KIFOGÁSTALANUL TISZTÍT

a „KIRÁLY” gőzmosoda, kelmefestő és vegytisztító
IV. Magyar-u. 6., V. Bálvány-u. 23., VII. Király-u. 15.,
VII. Dohány-u. 20. Telefon: 191—33.

A vidék részére külön postaosztály

Ugyanott a legkiválóbb vegytisztítás és kelmefestés.

Az új tisztítási eljárás folytán a gallérok háromszor annyi ideig tartják meg épségüket mint eddig.

Teremtsünk kehilo-közvéleményt a sabbosz megtartása érdekében

— Levél a szerkesztőhöz —

Régi kehilokban a szombat megtartása önmagától értetődő vajami volt. Nem csupán azért, mert az emberek vallásosabbak voltak, hanem azért is, mert az esetleges vállaltalanabbul érzőt a kehilo közvéleménye lehetlenné tette volna. A régi kehilonak voltak azonkívül erélyes eszközei is a miczvok érvényességének megőrzésére.

A régi kehilo összes eszközei a mai viszonyok mellett természetesen igénybe nem vehetők. De van még egynéhány szankció és eszköz, amivel meg lehetne próbálkozni a törvénytartás szolgálatában. Mindez eszembe jutott, amikor a »Zsidó Ujság«-ban olvasom, hogy milyen erős a törekvés a szombat-megtartás érdekében. Én jelen soraimmal bátor vagyok az igazi vallásos hitközségek vezetőinek figyelmébe két szert ajánlani. Ez a két szer olyasvalami, mint a háziszert a gyógyításban: a hivatásos orvosok főlényesen lenézik, de sokszor nagyon használ. Az általam ajánlott dolgok is talán különösek, a hivatásos hitközségi politikusok nevetni fognak rajtuk, de mindezek ellenére, nézetem szerint, igen hatásosak volnának.

A szombat megtartása érdekében ajánlom, hogy minden község hozzon oly határozatot, amelynek értelmében az egyén, aki nyilvánosan megszegi a szombatot, elvesziti szavazati aktív és passzív választói jogát, nem választható tehát sem előljárógi tagnak, sem elnöknek. Egy ilyen határozattal a hitközség felemelkedett a zsidó törvényhűség etikai magaslatára és amellett hatással lehet oly emberekre, akiknél a hűség van olyan erős, mint a jéczer hora, a ké-

nyelmeskedési vagy nemtörődömségi hajlam a szombat megszegésére.

Ajánlom továbbra, hogy a hitközségek nyomassák ki azt a 12 tórai helyet, ahol a sabboszról van szó és függesszék ki mindenütt, ahová csak lehet. Erélyesebb hitközségi előljáróság

esetleg kifüggeszti azoknak nevét, akik a sabboszt nyilvánosan megszegik.

En nem mondom קבלו דעתי hogy az általam felvetett terv teljes egészében kivihető volna, de azt igenis állítom, hogy hozzájárulnának egy kehilo társadalmi morál s közvélemény kialakulásához, amely — ugyszólván — lehetlenné tenné a szombat megszenteltetését.

Friedmann Benjamin

A miskolczi hitközségi választás

— A Halmos-párt nem tudott bejutni —

(Saját tudósítónktól)

A miskolczi orth. izr. anyahitközség folyó hó 6-án választott 104 képviselőtestületi tagot és folyó hó 13-án ejtette még a részleges tisztújítást. A képviselőtestületi választásokban a hitközségi jelenlegi vezetőség pártja és a dr. Halmos Géza pártja állottak egymással szemben. A Halmos-párt, amely négy évvel ezelőtt a hithű párttal szemben kisebbségben maradt, most erős lendülettel belevetette magát a küzdelembe és a hagyományhű konzervativizmus jelszavával — a főrabbi nevével — indult harcha a hitközség jelenlegi vezetősége ellen, amely az igazi konzervativ orthodoxia szolgálatában a hitközség intézményeit a tradicionális vallásos szellemenben vezeti és fejleszti.

A választóközönség nem ült fel a jelszavaknak és azon vezetőségnek juttatott többséget, amely tettekkel igazolta a hitközségi vezetésre való hivatottságát és rátermettségét. Evtizedek ajatt nem alkotott a hitközség összesen annyit, mint az utolsó 3 év óta alkotott Feldmann Mór hitközségi elnök és hűséges segítő-társa Mandula Mór kultuszelnök. A nagyközönség érdemeiket most azzal honorálta, hogy oly

képviselőtestületet és oly elnökséget, valamint előljáróságot választott meg, amely lelkesen támogatni fogja a vezetőséget nemes ambíciójában. Az elnökség tagjai: Feldmann Mór hitközségi elnök, Mandula Mór kultuszelnök, dr. Rosenberg Márton iskolaszéki elnök, Székely Aladár pénzügyi előljáró, Klein Márton ellenőr, Roth Miksa gazda, Spiró Samu, Edelstein Jakab, Davidovits Ferenc és Tygermann Leo gondnokok. Aze előljáróság tagjai: Györi Ödön, dr. Küröz Jakab, Neumann Adolf, dr. Szabó Ármán, dr. Silbiger Bertalan, dr. Venetiáner Jakab, Fodor Mihály, Fürth Jónás, dr. Gotthilf József, Mandl Károly, Princz Jakab, Schwarcz Soma, Stern Samu, dr. Szabó Ármán, Weisz Henrik, dr. Neuwirth Lajos, Friedmann Dávid, dr. Tyrnauer Márk, Weisz Mór, dr. Kellner Miklós, Kohn Herman, Bloch Herman, Braun Henrik, Halmos Henrik, Friedländer Jenő, Klein József, Schweitzer Albert, Szántó Mór és Wilhelm Herman. A képviselőtestületi közgyűlés egyhangú jelkésedéssel ejtette meg a választásokat.

Sárváron, özv. Rotschildnéál
Orth. kóser koszt. Ugyanott lakodalmak is elvégzünk!

Henna hajfestés elrontott hajakat rendbehoz, művészies hajmunkák.

KRÁNITZ hölgyfodrász
IV, Párisi-u. 5., a főpostával szemben.

HIREK

NAPTÁR

שבת פ' כ"ב חשוון תרפ"ז
 kezdete (Bpest): 5 óra 05 p.
 kimenetele „ 5 „ 50 p.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS:

Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése február hó 15-én lejár, és akiknek előfizetése már előbb lejár, hogy a múlt számmukhoz csatolt postabelfizetési lap úján az előfizetés megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Egyben értesítünk mindenkit, hogy a lap előfizetési ára az alatti és kérjük az i. t. olvasóinkat, hogy ezen kijelentésünket előfizetésük eszközésénél figyelembe vegyék. Szívesen adnánk lapunknál a rossz gazdasági helyzetre való tekintettel az arra reflektálóknak áronedeményt, azonban éppen a reánk is nem hezéd rossz viszonyok folytán, legjobb akaratunk mellett sem áll módunkban ezt tenni.

Azon biztos tudatban, hogy törökvéseink gondolkodó hittestvéreink körében megértésre találunk, bizalommal várjuk további előfizetésüket az alatti áron

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyed évre 5.— pengő
 Fél „ 10.— „
 Egész „ 20.— „
 Egyes szám ára 40 fillér.

„ZSIDÓ UJSÁG”
 kiadóhivatala.

— CSERNOCH JÁNOS ÉS REICH KOPPEL. Egy miskolci hívünk beküldte nekünk egy ott megjelenő ébredő lap február 6-iki számát s kérte, hogy beszéljünk meg a vezércikkét. Ha nem orditana minden sorból a tájékozatlanság és a rosszindulat, talán érdemes volna cáfolni állításait s beállítását. Kezdi a most lefolyt cionista kongresszuson s hosszasan fejtegeti dr. Zweig Egon egy beszédét. Ezzel szemben igaz, hogy dr. Zweig nem is vett részt a kongresszuson

és így nem is beszélhetett. Természetes ezek után, hogy a már régen ajsas féreműnek bizonyult »Sion bölcsői« című pamfletet, mint kutforrást idézi. Megtudjuk azt is, hogy egy radikális publicista azt mondta, hogy »Csernoch János Magyarország a Tegnap, Reich Koppel Magyarország a Holnap«. Ugy rémlik nekünk, hogy ez a publicista csak a birtlapiró agyában létezik. Ilyen vajótlanságok talán használnak a »Magyar Jövő« (ez a szóbanforgó lap címe) céljának, de ártanak a magyar jövőnek, amely becsületen, tisztességen és a lakosság hékességes együttjésén épülhet csak fel és annyira felvirágoztatja az országot, hogy igenis Csernoch János és Reich Koppel Magyarországá lehet egyszerű.

— A DUNASZERDAHELYI HITKÖZSÉGI VISZÁLY. A nyáron megválasztott képviselőtestületet a kiküldött rabbi sági választott bíróság nem ismerte el és utasította a hitközséget új választásra. Ez február 6-án meg is történt. A választás a régi többséget jutatta ismét be a képviselőtestületbe. Ez a többség főrabbinak az elhunyt főrabbi fiát, R. Hillel Weinbergert óhajtja.

— Budapestén lesz a keresztény hittérítők konferenciája. Ezt meg tudjuk az amerikai rabbi központi konferenciájának egyik határozatából. A konferencia u. i. a keresztény egyház vezetőihez fordul, és felkéri őket a zsidó-térítés munkájának abbahagyására, hivatkozva a Budapestén legközelebb megtartandó hittérítő-kongresszusra. Amerikában van egy egyesület, amelynek neve „bizottság a keresztények és zsidók közötti barátságá”. Ennek az egyesületnek vezetői megegyeztek, hogy tisztelni fogják egymás meggyőződését, de tartózkodni fognak mesterséges térítéstől. E bizottság elnökét is felkérték, hogy indítson ily irányu mozgalmat.

— A balassagyarmati Chevre Kadisa múlt héten tartotta tisztújítását, amelyen újból elnök lett Weisz Károly, Weisz Miksa alelnök, Gabek: Klein Mór, Gansel Ernő, Strausz Emil, Schwarcz Áron, Steiner Ármán és Weisz Dávid. Számvizsgálók: Hirschfeld Jenő, Dr. Müller Béla és Jónás Emil.

Szijum Hajdudorogon. A Citrom Farkas főrabbi vezetése mellett tanuló bale batim mult szerdán este Kidúsin traktátusra szijumot rendeztek. Ugy a főrabbi, mint a kurzus résztvevőinek táromondásai az összejevetelt követő bankettet igazi szeüdasz micvo vá avatták.

A SÁRVARI PÓTKAVEGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG mai hirdetésér különösen felhívjuk vallásos olvasótáborunk figyelmét, annak hangsúlyozásával, hogy fentit vállalat az egyedüli cég Magyarországon, melynek üzeme szombaton szünetel.

Springer-féle orth. שפר

Szalámigyár Nyiregyháza

Ajánlja liba-szalámi és liba-füstölt-hús különlegességeit, ugyszintén kitűnő szalámi, virsli és egyéb füstölt-hús gyártmányait felülnő olcsó árakban. „שפר” áru is kapható.

Cim:

Springer Szalámigyár, Nyiregyháza.

Kiváló minőségű, megbízható
KÓSER TEJ

Altmann Sámuel, a néhai mezőcsati orth főrabbi fia és Schwarz Gabor felügyelete alatt a következő helyeken kapható:
 Schwarz G., Népszínház-u. 42-44.
 Altmann S., Dob-utca 28.
 Halpert Salamon, Rombach-utca 13.
 Gruber, Dob-utca 22.
 Hermel, Dob-utca 21.
 Scheer, Kisdiófa-utca.
 Danczinger cukrászda, Rombach-u. 13.
 Fränkel, Rombach-utca 12.
 Hamhauser, Király-utca 10.
 Stern Adolf Kispesi, Kossuth-tér.
 Nagybani rendeléseket felvesz:
Egyesült Tejkereskedelmi Rt.,
 Szigetvári-utca 18. Tel.: József 45-27.

Schüick orthodox fiúnevelője az új félévre férőhelyeit kibővítette.
 Budapest, VII., Kertész-u. 32.

A szolgálati pragmatika és nyugdíjszabályzat

Irta: Dr. WALLEs ANTAL a hitk. tisztviselők és alkalmazottak orsz. egyes.-nek elnöke
 helyszüke miatt jövő számra marad.

Uj zsidó ifjusági egyesület a fővárosban. Nemrég alakult meg a „Bikur Cholim” betegsegélyző egyesület ifjusági csoportja. Az uj ifjusági egyesülés iránt máris nagy az érdeklődés. Célja: tömöríteni és otthont adni a zsidó tudományokban kevésbé jártas ifjaknak. De e mellett más humánus céljai is vannak az egyesületnek. Minden este 8-9-ig (vasárnap 7-9) felváltva, Chumis-Rasi Kicur Sulchan Aruch héber nyelv és zsidó történelmi előadásokat tart helyiségében (VI., Dessewffy-u. 23) az egyesület, amelyekre a t. érdeklődőket az egyesület vezetősége ez uton hívja meg. Mindenkit szívesen látnak.

— Egy volt angol miniszter Munkácson. Wedgwood alezredes, volt angol munkáspárti miniszter Prágából jövet Munkácson is előadást tartott a palesztinai társadalomról és a palesztinai építő munkáról. A városba érkezésekor üdvözölték az összes kulturintézmények. Vozári szerkesztő köszöntötte a munkácsi magyarság és a református község megbizásából. Egy leányka héberül üdvözölte amire az alezredes el-érzékenyülve homlokon csókolta.

— Zsidók a legsötétebb Afrikában. A világháborúnak egyik érdekes epizódja volt a német Lettow-Vorbech generális hadjárata. A generális a német-afrikai gyarmat katonaságát vezényelte és 2500 fehér katonájával hosszú hónapokon át tartani bírta magát 300 ezer angol gyarmati katonával szemben. A német antiszemita többször hangoztatták, hogy azért volt olyan vitéz a hadserege, mert zsidó nem volt benne. A mult héten Berlinben a német frontkatonák egyesületében Freudenberg Theodor felolvasást tartott a kérdéssről. Felolvasó maga tagja volt e gyarmati seregnek s megállapította, hogy a vitéz generális közvetlen környezetében 14 zsidó harcolt, akik közül 7 elesett.

— A „Mult és Jövő” III. szentföldi társasulazása. A „Mult és Jövő” szerkesztősége az idén is április havában társasulazást rendez a Szentföldre, még pedig ezuttal is Dr. Patai József személyes vezetésével. A programba fel van véve Palesztina minden nevezetességének megtekintése. Indulás mindjárt Peszach ünnepek után történik, még pedig Konstanza, Konstantinápoly, Dardanellek, Boszporuson át és körülbelül négy hélig fog tartani. A részvételi díj első osztályban 64.— angol font, második osztályban 48.— angol font, harmadik osztályban 32.— angol font. Jelentkezés a „Mult és Jövő” szerkesztőségénél Révay-ucca 14. II. em. Tel. L. 999-55.

— Egy halachikus kézirat vándorlása. A világháború első hónapjában az oroszok bevonultak Brody-ba, ahonnan a zsidó lakosság egy része, közöttük a főrabbi, Steinberg Avrohom elmenekült. A kozákok betörték lakásába és az ott levő talmudikus kéziratokat, a melyek a főrabbi kutatásainak eredményeit foglalták magukba, elvitték és a fővárosba küldték. Szt. Pétervár zsidósága csakhamar megtudta, hogy milyen talmudi érték van a zsákmány között és a rabbi hivi drága pénzen vissza váltották a kéziratot. A háború után visszajutott a szerző kezébe és most fog megjelenni „Machzé Avrohom” néven.

Szifosform

Ha mindig szép ruhában akar járni,

festessen és tisztítsa meg Engel Test-
 vorekkel. Földút: VII., Sip-utca 11.
 Telefon: J. 126-14.

— REB SOLEEM CHAREF UNOKÁJA ELHUNYT. Mánokon f. hó 8-án 89. életévében elhunyt özv. Ullmann Edéné szül. Blum Henrietta. Az elhunyt leánya volt a »Jeriojsz Selojmoj« híres szerzőjének, Ullmann Salamon makói főrabbinak és unokája az éjeselemje miatt Reb Sojem Cháref név alatt ismert jakompaki főrabbinak. Az összes zsidó női erényekkel megáldott matrónát óriási részvétellel kísérték a temetőbe, ahol érdemeit megrendítő erővel és mélységes érzéssel ecsetelte két veje: Friedmann Hermann mándoki majomtulajdonos, az orthodox közp. iroda bizotts. tagja és Schwartz Zsigmond kisvárdai tudós, a »Givasz Pinchosz« szerzője. Elhunytát nagy család gyászolja.

— ORTHODOX HAZIASSZONY csakis az általánosan elismert UHU pótkávéval főzön. Gyártási módja által a legkifutóbb. Tekintse meg Nagyságos Asszony a cégnek lapunkban közzétett hirdetését.

Maczosz

orth. hitközségek részére
 husvétli liszt feldolgozást
 előnyös feltételek
 mellett vállaljuk.
 A budapesti aut. orth. ízr. hitközség
 VII., Dob uca 35. szám.

Világosfej

előre halad s megszerzi magának mindazt amit a tápanyagok ché-

miája a háziasszonyok számára ajándékozott. **Dr. OETKER SÜTŐPOR:** pótolja az élesztőt, tortát, kuglófot és minden fajta tésztát porhanyóvá, izletessé és könnyen emészthetővé tesz.

Dr. OETKER PUDDINGPOR tejjel összefőzve csontképző, finom és olcsó eledel gyermekeknek és felnőtteknek.

Dr. OETKER VANILIACUKOR: pótolja a drága vaniliahüvelyt. Egy csomag megfelel 2-3 rudjő vaniliának. Minden csomagon utasítás!

Minden üzletben kapható!
 A 103 receptet tartalmazó könyvet kívánatra ingyen és bérmentve küldi:
Dr. A. OETKER, Budapest,
 VIII., Conti-utca 25.

A hős csendes zsidócska

— Középkori történet. —

I.

Az 1286-ik évet számították. Ege-
tően öntött le a nap az égről,
pedig még jókor reggel volt.
Azonban már mindenki fenn volt.
A ghejtóban nagy élékség ural-
kodott. De nem is csoda, ha »erev
sevüesz«-kor mindenki el van
fogalva. Hisz ez a legszebb »jom-
tov«! Ez az Ur igazi ünnepe.
Örömmel üdvözölték a kinyilat-
koztatás ünnepét. A prágai »régi
templomtól« az »araj« utcáig
gyermek, nők virágot árultak,
a piacon pedig a »Flädlach«-ot
árusító nők gyűltek össze! Min-
denki vásárolt. Ahová csak for-
dult az ember, mindenütt csak
a jomtov-ról hallott beszélni.

Egyszerre csak az utcai gyere-
kek kiáltása vonta magára a köz-
figyelmet. A gyermekek egy ma-
gas ember körül ugrádoztak, ki
büszkén lépegetett előre. A férfi
magas, erős ember volt és egy
görcsös botot tartott kezében.
Alig pillantották meg, mindjárt
mindenki »Reb Zezer« kiáltással
fogadta. Igen ő volt az, Reb Ze-
zer, a zsidó hitközség kihirdetője.
Mindig, ha Reb Zezer egy csa-
pat utcai gyermek kíséretében
megjelent, tudták, hogy valami
fontos dolog történt a »kehill«-
ben. Egyszerre minden csendes
lett és Reb Zezer azt mondá:
Hallgassátok meg szavamat, ked-
ves hitsorsosaim! A király jön!

Mindenki örömköltésbe tört ki
e szavak után. E hír igaz volt.
Váratlanul jött egy hírnök a
várból a ghejtóba, hogy öfel-
sége II. Venczel király a nap fo-
lyamán eljön a ghejtóba és meg-
tekintni annak nevezetességeit. A
hír nagy feltűnést keltett. A zsi-
dók akkor annyira el voltak kü-
lönítve, annyira nem törődtek ve-
lük, hogy méltán meglephetett

mindenkit e váratlan látogatás.
Most már mindenki csak a »Mal-
chüsz« jöttére gondolt.

Egy óra után lehetett. Tehát
épen két órával előbb volt a ki-
rályi család megérkezése meg-
határozott ideje előtt. A »bal ba-
tim«-ok kijöttek a zsinagógából;
a király tiszteletére az nap min-
den imaházban déjben mondták
el a mincha imát. Mindenki ün-
nepi ruháját vette fel. A tanács-
háza előtt állott a »Ros-ha-ko-
hol«, körülvéve a hitközség te-
kintélyes tagjaitól. Fekete, hos-
szu kabát volt rajta, bársony
nadrág és csizmáján valódi ezüst
csatt csillogott. »Reb Feivel ros-
ha-kohol«-nak neveztek őt ren-
desen és okos embernek tar-
tották. A tanács házától lejjebb
állott a nagy Jónathán rabbi,
Csehország főrabbi, selyem ta-
lárba, lengyel prémsapkával a
fején, kit ismét a talmudisták ja-
va vett körül. A többi utcák is,
melyen a király kocsija utját ve-
szí, telve voltak férfakkal, nők-
kel és gyermekekkel. Ki is ma-
radt volna otthon? Még az öreg
»Ziperb« a kilencvenéves volt sá-
mesz is kicsiny háza előtt ál-
lott, hogy a malchüsz felett bro-
chet mondjon. Folytonos öröm-
kiáltások között telt el az idő,
és mindenki meg volt lepve, mi-
dön a templomok harangjai meg-
kondultak, jelezvén a király meg-
érkezését.

Egyszerre a tömeg éljen kiál-
tásba tört ki.

A király megérkezett! Lehetet-
len ama örömet leírni, mellyel
a levegő is telve volt! Egy érzés
volt, mely mindenki szívét be-
töltte — hü ragaszkodás, a gyer-
meki szeretet a királyi ház iránt.
Venczel király és ifju felesége
Zitta (ki a német császár leánya

volt) felé fordult minden tekin-
tet. A tömeg örömrivalgása kö-
zött ment be a felséges pár a
régii templomot és tanácsházat
megtekinteni, hol a nagy Jona-
thán rabbi és Reb Feivel ros-ha-
kohol magyarzatokkal szolgál-
tak. Miután az ifju királyi pár
megtekinté a régi templom ne-
vezetességeit, visszafelé indult. De
ki irhatja le az örömrivalgó nép
megrémülését, midőn az utca
egyik házának tetejéről egy nagy
követ dobtak le, mely épen a ki-
rály elé esett. A király sértetlen
maradt, de nagyon fölháborította
az eset, kocsijára ült és gyor-
san tovahajtatott.

Rémüléssel, félelemmel telve
tért minden zsidó vissza házába,
vajjon mit hoz a jövő. Az ünnep
estjén a régi templom tömve
volt. Épen befejezték az imád-
kozást, midőn berohant a rab-
binátus szolgálója (bészdin-amesz)
és Jónathán rabbinak egy hiva-
tajos okmányt adott át. Mindenki
csodálkozott azon, hogy a sa-
mesz a »templomba«, a szent
helyre hivatalos irást hoz, azon-
ban egyszerre mindenki szeren-
csétlenségre gondolt. Egyszerre
a rabbi fölsietett a lépcsőkön,
mely a tóra-szekrényhez vezetett,
felnyitá annak ajtóit és szívet
rázó hangon kezdé az ima elő-
szavait mondani: »Mindenhátó
Uram! Te végtelen kegyelmű,
hosszutürelmű I-ten!« És az egész
gyülekezett jajveszékésbe tört
ki. A rabbi elzokogta, hogy a ki-
rály legszigorubb rendeletbe meg-
hagyta, hogy nyolc nap alatt át
kel adniok ama tett követőjét,
mert ellenkező esetben a prágai
zsidó várost kirabolják és el-
pusztítják.

Mindenki kirohant az imaház-
ból, hogy otthon az övéinél ke-
ressen vigasztalást. Ilyen vigasz-
talan állapotban telt el a két ün-
nepnap. A rabbi határozottan ki-

jelenté, hogy a két ünnepnapon
imádkozásnál egyebet nem sza-
bad tenni, nehogy a bünt még
bőjtöléssel foltozzák. Azon-
kívül reménylették, hogy valaki
szószólójuk lesz, ki e borzasztó
veszélyt elhárítja fejük felől. A
ros-ha-kohol, Reb Feivel, az ün-
nep második napján kihallgatást
kért az államtanácsos Rosenber-
gtől, — így hívták Venczel király
akkori tanácsosát — meg akar-
ván beszédével szívet lágyítani.
Azonban az államtanácsos nem
fogadta és gnyosan jelezték neki,
hogy öt nap múlva a bünösnek
a királyi kastélyban kell lenni.

Az ünnep ejtelle után három
napon át mindenki sanyargatá
testét, így parancsolá a rabbi és
így akarta azt mindenki. Éjjel
nappal a régi templom padozatán
ültek az összetört férfialakok
és törték kezeiket, miközben foly-
ton imádkoztak.

Szivan hónap 13-ik napja el-
érkezett. A nyolcadik nap! A szo-
moru esős idő dacára egész Prá-
ga templom volt. Szomorú lát-
ványosság volt késszülőben min-
den zsidóra nézve.

II.

Ez időben élt a ghejtóban egy
szegény szabó, Reb Schime
Scheffelnak neveztek. Rendesen
csak a »csendes zsidócskának«
hívták, mert mesterségén kívül
nem törődött semmivel, legfel-
jebb egy »lap Misnájesz«-szel.
Szegény volt nagyon és csekély
keresményét hü feleségével és
három gyermekével osztá meg,
kik nagyon szerették őt. A sze-
gény szabó lelket mély fájdalom-
ba ejtette a szerencsétlenség. So-
káig gondolkozott rajta, hogyan
segíthetne hitsorsosain. Végre
egy határozat érlelődött meg
benne, hogy ő adja ki magát a
bünös helyett. Az utolsó böjt nap
estjén megcsokolá feleségét és

gyermekét és aztán eltűnt. Gyor-
san a kastélyba sietett és azt
mondá ott, hogy ő az, ki a ki-
rályt meg akará ölni.

Az említett nap délelőttjén ki-
vancsi tömeg gyűlt egybe a zsidó
városrész kapujánál. Bent min-
den csendes volt, mint előbb; a
a tömött zsinagógában, épen mint
nyolc nappal előbb a frigyszek-
rény előtt állott a nagy rabbi;
most azonban az I-ten által kül-
dött megmentést adta tudtukra.
Öröm volt látható minden arcon,
szívükben azonban szomorúság
uralkodott. Hogyne, mikor az ő
javukért egy hitsorsosuk életét
áldozta fel. Hogy azonban a sze-
gény szabónak ilyen önfeláldozó,
nagylelkű lelke van, azt nem is
gondolták.

Felnyitlak a ghejtó kapui és
nagy tömeg ember jött be raj-
ta. Hisz ezen a napon kellett
volna a zsidókat kizsákmányolni.
Azonban nem jutottak idáig. A
kapunál jött Reb Schime, porosz-
lók között, bilincsekkel kezén.
Mellette ment a rabbi és áldását
adta a hős mártírra, ki mindnyá-
jukért áldozta fel életét.

A Beckles-utcai ház előtt, hon-
nan nyolc nappal ezelőtt a sze-
rencsétlenség jött, megállott a
menet és az akasztófa már el
volt készítve a szegény zsidó szá-
mára. A csöcselék élvezte a szo-
katlan látványt. Az előkelők sorá-
ban ott volt Rosenberg is és ör-
dögi mosollyal nézte a szegény
zsidók szomorúságát s könnyeit
a kis szabó miatt.

Reb Schime még egyszer át-
ölelé feleségét és gyermekeit,
még egyszer a »Misrách« felé
nézett és aztán »I-ten adta I-ten
vette« kiáltással átadta magát hó-
hérainak. Az egész prágai zsidó-

ság gyászolta és sokáig lobogott
lelki üdvéért a halotti mécses.

III.

Két év mujt el Reb Schime ha-
lála óta.

Ekkor Venczel király Rosen-
berget, a tanácsost, felségárulás
miatt bünösnek nyilvánítá és vér-
padra vetette. Halála előtt egy
órával magához hívatá a nagy
Jonathán rabbit és bünbánon
bevallotta neki, hogy két év előtt
egy szolgát bérelt fel, csakis
azért, hogy egy követ dobjon a
király fejére, tudván, hogy ezzel
a zsidókra hárítja a bünt. Arab-
binak meg kellett bocsátani neki
ünnepélyes ígéretet tenni, hogy
a szegény szabó hátrahagyott-
jairól gondoskodik. L. E.

ויכטיג אויף פורים!
מגילת אהשורוש איבערעטצט אויף רייס (גראמ)
אין יידיש-דייטשער שפראכע געדורקט ווער
אינטערעסאנט. פריין אויף גולדען (12 500 ק)
בעפראג אים פארהיינין אויף אדעססע:
Weisz Izrael Miskolc, Szentpéteri-
kapu 10.

רעוויף עווענטועלל אויך אדע פורים-שפיעל צו
בעקאממען זינד.

REMÉNY

a legjobb és legértelmesebb
Zsidó ifjusági folyóirat

nevel, oktat, szórakoztat.

Szerkeszti: dr. MOLNÁR ERNŐ.

XIII. évfolyam.

Előfizetési díj:

negyedévre 1.60 pengő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest, IV, Magyar-u. 3.

BÉLYEGZŐKET NYOMTATVÁNYOKAT

héberszövegeket is kifogás-
talanul, hibamentesen szállít
ÁBRAHÁM nyomda és bélyegzőgyár Kecskemét
☐ Szombaton zárva. ☐

ZSOLDOS magánfolyam
VII, Dohány-u. 84. Telefon: J.125-47.
Előkészít középiskolai magánvizsgálatra

Orth. kóser Viktória kövér Sajt

és egyéb sajkkülönlegességek a legjobb minőségben állandóan kaphatók Viktória sajtgyárnál Ölbő,
(Vas m.) Hechscher, a sárvári orth. izr. hitk. rabbinátusától.

Hittestvérünk! Csak szombattartó cégnél vásároljon!

Posztó-, divatszövet, szabókellékek áruháza
nagyban és kicsinyben. Különlegességek uri- és
női-szövetekben — Billiard és játékasztal-posztó

Seidner Lipót

áruházában, Budapest,
Kertész-u. 43. Telefon: 134-74.

A Zsidó Ujság előfizetőinek 5 százalékos kedvezmény!

A SORS UTJA

— ÉLETKÉP —

Irla: **MANHEIM-MEHR IDA**

(Az eddigi közlemények tartalma: Rózsit a rabbi kisleányát, aki szülei akarata ellenére szombaton jégre ment és vízbe esett, jeges vízből kiment a Mérei ügyvéd Miska fia.

Malvin, a tisztelendő pár idősebb leánya szótlan szöfögadott; egy perc alatt elrakta kabátját, kalapját és kiment a konyhába; feltette a vacsorához valóit, s már ismét bejött midőn Rózsika éppen felébredt. Dörzsölte szemét, a lámpa fénye hirtelen hatott rájuk s meglátva Malvin nővérét, magához intette. Sugva beszélgettek s Rózsika maga beszélt el neki szerencsétlen vízbe bukását, szerencsés megmentését Miska által, kire Malvin csak most lett figyelmes. És ő is a pillanatnyi meghatottságnak és hája érzetnek engedve, hozzá közeledett.

— Maga mentette ki Rózsikánkat oly hősiessé? Oh mi magának mindnyájan örökre le vagyunk kötelezve — mondá. — De maga gazdag szülők gyermeke, nem szoruj segítségünkre és nem mutathatjuk meg mással hálánkat, mint üres szavakkal és igaz baráti érzéssel.

— Hiszen én nem is kérek sem-

mit — mondá a fiu okosan — csak kötelességem teljesítenem és még az is sok, hogy így elhalmoznak mindnyájan barátságukkal és annyi dícsérettel.

Most az apa készen volt imájával s mosolyogva fordult Rózsikához.

— No, édes lányom, nem kelsz fel a Chanuka-gyertyákhoz? És aztán — enyelegve tevő hozzá — menjünk a jégre eszünkálni.

— Soha, soha többé, kedves apám. Oh, bocsásson meg, amiért nem fogadtam szót és a jégre mentem. Hiszen a jó I-ten már megbüntetett, de fogadom, ezentúl jó, engedelmes leszek és sohasem fogok parancsa ellen cselekedni.

— Nem mondom, hogy éppen azért büntetett a jó I-ten, mivel nem fogadtál szót, talán magunk is hibásak vagyunk, amiért felügyelet nélkül engedtünk társnőid közé. De azt mindenesetre megtanulhatjátok ebből, kedves gyermekeim, hogy a szülők parancsa vagy tilalma ellen tenni semmit sem szabad. Mert a gyermek nem láthatja még be maga, hogy mi lehet őreá nézve jó

vagy rossz. A szülők azt jobban tudják, s mindenesetre csak a gyermekük iránti szeretet és az ő javuk lebeg szemük előtt. S a szülők semmiesetre sem azért üjtják el gyermeküket valamely örömtől vagy élvezettől, hogy multságukat akarnák elrontani, hanem mert azt reájuk nézve károsnak látják.

Havdole után felragyogtak a Chanuka-gyertyák. Fényüknél a szemek is felragyogtak, felhangzott a »muozcur jósuósi«, a fiuk atyjukkal énekeltek, Malvin pedig fehér abroszt terített az asztalra és a vacsorát akarta tálalni.

Ekkor Juliska kinyitotta az ajtót és jelentette, hogy visszatért Mérei uréktól. A tekintetes aszszony tiszteli a tisztelendő aszszonyt, — mondá — tesszen Miska urfit hazaküldeni, mert vacsorázni akarnak és azután a színházba mennek.

Ez ellen nem volt mit tenni, Miskának szinte rosszul esett, hogy ezt a kedves környezetet itt kell hagyni.

— Nagyon sajnáljuk, hogy nem maradhat, de ép az imént mondta férjem, hogy a gyermekek szülőiknek engedelmisséggel tartoznak. Nem tarthatjuk tehát vissza, szólta a papné, de remélem ellátogat néha-néha hozzánk.

— Hogyne, — felelé a fiu — ha meg tetszik engedni. Rózsika, jó egészséget kívánok, s a kisaszszonynak is — szólta Malvin előtt meghajolva. A tisztelendő párnak kezét csókolta. Ekkor a fiuk felálltak, Salamonmondá: »mi elkísérjük«, Móricz pedig hozzátév: »egy kis séta nem fog nekünk ártani«.

A három fiu csendesen haladt az utcán, a hó csikorgott lábuk alatt, de a pap fiai nem találtak tárgyat a beszélgetéshez, Miska pedig nem is gondolt a társalgásra. Lelki szemei előtt lebegett a meleg, kivilágított, otthonos szoba, a ragyogó, örömtelt arcokkal; az a jószágos, komoly, tiszteletes ur és szelid felesége. Elgondolta, hogy önáluk soha-

A hirdetésekben említett kaszusz tekintetében a szerkesztőség semmi felelősséget nem vállal.

Megnyílt a כשר
Kávémérés és uzsonnázó
Budapest, Rombach-ucca 16.
a Tauber-féle udvari helyiségben.
felügyelete alatt.
Nytiva reggel 5 órától este 10-ig.
Olcso szobák a második emeleten.

A Pesti Orth. Izr. Hitközség
felügyelete alatt álló
כשר tejjés tejtermékek
kiárúsítása a Rombach utcában kizárólag Popper-nél. Egyben kérem az igen t. régi jó ismerőseimet a **husvétii tejjre** előre mielőbb megrendelni sziveskedjenek.
Tisztelettel
Popper Albert
Rombach-u. 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Groszberg Jenő

Szerkesztői üzenetek

Félegyháza: Az ügy az országos rabbibizottság hatáskörébe tartozik. Legközelebb פ"ס foglalkozni óhajunk a dologgal.
— **Püspökladány:** Sziveskedjenek kissé türelemmel lenni. Sorra kerül! — H. D. A mult számunk vezércikkében előforduló „quos ego“ latin kifejezés, tulajdonképpen azt jeleníti: „En majd benneteket...!“ Általában fenyegető és intó szót értenek alatta.

Pályázatok

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas-tagon szedett betűkből 32 fillér.
Pályázatok felvételnek: Sip ucca 10.
Hirdetések díja előre fizetendő.

זוהרה!

Alulírott ezennel nyomatékosan felhívom orthodox metsző- és kántorkollégáim figyelmét, hogy kizárólagosan oly pályázatokra reflektáljanak, amelyek az egyetlen orthodox orgánumban a »Zsidó Ujság«-ban vannak közzétéve.

SCHNITZLER FULOP
mint a magyarországi orth. metszők egyesületének elnöke.

Püspökladány, 5687. Tévész havában.

A budapesti autonom orthodox izraelita hitközség közleményei.

Hitközség irodahelyisége: **VII., Dob ucca 35.**
(Községháza)

Hitközségünk rabbiságának felügyelete alatt állanak:

Hitközségi mézarszék:

1. II. Margit-körut 7.
2. V. Solyom ucca 24.
3. VI. Szerencsen ucca 13.
4. VII. Wesselényi ucca 15.
5. VII. Kertész ucca 35.
6. VII. Hernád ucca 16.
7. VIII. Magdolna ucca 29.
8. IX. Tompa ucca 18/a.

Hitközségi baromfi-vágóhelyek:

1. II. Margit-körut 7.

2. V. Solyom ucca 24.
3. VII. Dob ucca 35.
4. VII. Hernád ucca 16.
5. VIII. Magdolna ucca 29.
6. IX. Tompa ucca 17/a.

Hitközségi tejelárusítás:

1. V. Solyom ucca 74.
2. VII. Dob ucca 35.
3. VII. Wesselényi ucca 18.
4. VIII. Magdolna ucca 29.

Hitközségi Intézmények:

Rituális fürdők (Mikva):

1. Rácfürdő:
I., Hadnagy ucca 8—10.
2. Köruti fürdő:
VII., Erzsébet-körut 49.
3. VIII., Magdolna ucca 29.

Templomok:

1. III. Zsigmond ucca 74.
2. VII. Kazinczy ucca 19—31.
3. VII. Király ucca 1.
4. IX. Tompa ucca 17/a.
5. V. Csáky ucca 9.

Orth. כשר koszt kapható
özv. ALTNE-nál, Sopron, Várkerület 56

(Folyt. köv.)

KÓSER TEJ!

Felhívjuk a tejet árusító fűszer és egyéb tej- és tejtermékekkel foglalkozó árusokat, hogy a Pesti (kongr.) Izr. Hitközség Főrabbiágának felügyelete alatt levő elsőrendű uradalmi kóser tejet, már a közeli husvétii ünnepekre való tekintettel, cégünknel megrendelni sziveskedjenek.

A kóser tej állandóan kapható és nem kerül többbe, mint az általános forgalomba hozott tej.

Pannonia Tejkereskedelmi R. T.
VII, Garai-utca 36.
Telefon: József 110-38.

Apró hirdetések.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egy szeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII, Sip ucca 10. Jelíges levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel, ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FISCHER házasságokat csak jobb körökbe ajánl. Dohány u. 68.

FŐVÁROSBAN ötszobás pazarul rendezett lakással és uri megélhetést biztosító jövedelemmel rendelkező, fess uriember háziás, de intelligens urileányt feleségül venne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

FÖLDBIRTOKOS és szeszgyáros, aki télen a fővárosban lakik, kellemes megjelenésű uriember, zsidó u. i. saládból nőszülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

MALOMTULAJDONOS és szőlőbirtokos jómódú uriember, aki nőszülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

HAZIUR, vagyonos uriember nőszülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68. ZSIDÓ URIKÖRÖK régi, megbízható házasságközvetítője FISCHER, Dohány u. 68.

FISCHER HÁZASSÁGI AJÁNLATA KOMOLY ÉS MEGBIZHATÓ.

FÖLDBIRTOKOS férjhez adná leányát. Családi birtok 600 hold. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

GAZDAG CSALAD férjhez adná leányát. Hozomány azonnal százhatszáz pengő. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

VAGYONOS, független uriaszony, tekintélyes készpénzhozománnyal férjhez menne 50-60 éves önálló uriemberhez. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

TIZENKILENC éve közvetít házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b. Telefon. (Cégnélküli levelezés.)

AMBICIOZUS, jó családból való fiatalember megfelelő hozománnyal nőszülne vagy benősülne. Jelíge: »Agilis 26«.

UNOKAHUGOMAT, ki nagyon csinos és intelligens fiatal urileány, saját felsőruha-szalónja van, férjhez adnám. Teljes című, komoly ajánlatokat »Házasság 22« jelígre a kiadóhivatalba kérek.

FÉRJHEZ ADNAM háziás és vallásosan nevelt egyetlen 26 éves leányomat, kinek 80-100 millió készpénzt, lakást, megfelelő üzlethelyiséget vagy fakereskedéshez telepet saját házámban bocsátok rendelkezésére. Választ »jó zsidó« jelígre.

SÓGORNÓMET, ki saját fűszerüzlettel rendelkezik, férjhez adnám. Teljes című és pontos adatokkal ellátott leveleket »Házasság, ha komoly« jelígre kérek, melyet a kiadó továbbít.

BIZTOS EXISZTENCIAJU fiatal huzomat férjhez adnám. Hozomány és kelengye van. Csakis jó házból való orthodox fiatalemberek ajánlkozzanak. »Bodrog házasság 21« a kiadóba.

Állást keres.

A HAZTARTAS minden ágában jártas előkelő családból való intelligens leány házikisasszonyi, esetleg mint perfekt gyors- és gépirónői irodai alkalmazást keres olyan családnál, hol rituális koszt, jó bánásmód és a szombat megtartása biztosíthatik. Cim a kiadóban.

MÉRLEGKÉPES könyvelő, borszakmában jártas fiatalember keres más szakmában is, könyvelési, esetleg más irodai munkát. Ajánlatokat »Szombattartó« jelígre a kiadóba kér.

FELSŐRUHAT, fehérneműt, montirozást, mindennemű varró munkát gyönyörűen készítenek. Kárpitosok részére is. Szövetség ucca 45. fsz. 6.

FIATAL, jobb orthodox izr. leány elmenne orth. családhoz egy-két gyermek mellé, ahol családtagnak számítanának. Cim a kiadóban.

Allást nyer

EGY JO HAZBOL való fiu tanulónak felvétetik sütődébe, ahol szombat és ünnapot tarthat. Koszt, lakás, mosással azonnalra. Cim: Grünberger J. Vác, Szt István-tér 6.

Különféle.

NŐI DIVATSZALONBA fizető tanulóleány, jobb családból, felvétetik. Szombaton zárva. Cim a kiadóba.

DR. FRISCH ARMIN szép könyve: »Szemelvények a biblia utáni zsidó irodalomból«, 6 pengőért kapható Kohn Emil könyvkereskedésében: Budapest, Vilmos császár-ut 26.

KÜLÖN szobában 2 ágy kiadó. Ne felejtse-utca 50. I. 19.

Fenákel Jónás

zsir és baromfi kereskedése az orth. rabbság felügyelete alatt. Budapest, VII., Kazinczy ucca 52-54. Naponta friss áru. Házhöz szállítás. Telefonhívó J. 34-76.

PANETH-féle orth. כשר SZALÁMIGYÁR Debrecen

Ajánlja elismerten legjobb **kövér liba szalámi különlegességeit**, úgyszintén szalámi, virsli és füstölthús-gyártmányait a legolcsóbb napi árak mellett. Szétküldés postán naponként kétszer. Cim: Paneth Szalámigyár Debrecen. Telefon: 7-22.

„Orth. כשר של פסה darált sőt“ az ország minden vonalára pontosan szállítok és előjegyzéseket elfogadok. **Pollák Zsigmond Debrecen.**

Hajszálakat

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel. **Pollák Sarolta „Miracle“** hajellásvitító szer szétküldése utasítás-sal. Budapest, Andrassy-ut 38. Szemölcsirtás. Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom.

Nyomatott a HELIOS könyvnyomdában Budapest, Sip ucca 3.

Felelős nyomdavezető WEITZ KAROLY

יידישע צייטונג

בעיה

ZSIDÓ UJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA. MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10. TELEFON: József 125-90.

ALAPITOTTA: GROSZBERG LIPÓT

ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 ÉVRE P 20.- „ „ 1/2 „ „ 10.- „ „ 1/4 „ „ 5.- Postachequekontó-szám: 50.791.

Kapisztrán mint rabbi-ideál

A pesti izraelita kongresszusi hitközségnek vasárnap lezajlott vezető-főrabbi-választás-közygylé én a legnagyobb lelkesedést váltotta ki Vészi Józsefnek, a kiváló magyar publicistának ama kijelentése, hogy a magyar zsidóságnak Kapisztrán János jelkü főrabbi van szüksége és ilyen lesz dr. Hevesi Simon. Ezt a patetikus ki-szólást dörgő hangon tette meg a dörgő tapsvihar kísérte. Minekünk, orthodoxoknak ugyan semmi közünk sem volna a neolog férfiak rabbiideáljaihoz, vagy a neolog közönség lelkesedéséhez, mégis a történelmi igazság, a zsidó vértanuk és tisztultabb ethika nevében mélyen sajnáljuk az összehasonlítást és meg vagyunk botránkozva a nyomában kelt tetszéstől.

Kapisztrán kétségkivűl nagy szolgálatot tett a magyar ügynek, amikor 1456-ban Nándorfehérvárnál Hunyadi Jánossal együtt feltartóztatta az előnyomuló török hadsereget. De viszont a történet megőrizte Aeneas Silvio Piccolomini-nek, a későbbi pápának jelentését, amely megállapítja, hogy Kapisztrano ferencrendi szerzetes magának tulajdonította az egész győzelmet, Hunyadi Jánosról említést sem tett, mert — ugymond — a páter mindenről le tudott mondani, vágynkról, érzéki gyönyörrel, de a dicsőség húságáról sohasem. S nem szabad elfelejtenünk, hogy Kapisztránnak 30 éven át

inkvizitori hivatala volt és nem hiába nevezték »a zsidók ostarának«, mert ahol megjelent, zsidó hitközségek rombolása jelezte nyomát. Fekete betűkkel van beírva a zsidó martirium évkönyveibe a boroszlói eset, amikor Kapisztrán 40 zsidót égetett el ama rettenetes balga és lehetetlen vád alatt, hogy belopózkodtak a keresztény templomba s megszurták az ostyát. Mindezek a dolgok meg vannak rögzítve minden zsidótörténeti kézikönyvben és így erről tudni kellett volna Vészi Józsefnek és a közgyűlésen jelenlevő 200 képviselőtestületi tag közül legalább egynek és ennek fel kellett volna szólalni imigyen:

Elhunyt R. Avromele a bodrogkereszturi czadik

Akik a vallásbán a sziv mennybéli honvágát érzik, akik meg akarják váltoítani a Talmud ama intését: „az Irgalmas a szivet kívánja“ megdöbbenéssel értesültek arról, hogy a hirneves bodrogkereszturi rebbe, R. Sajele fia, Rev Avromele lelkét megkivánta az Úr s magához szolította 46 éves korában alig 20 havi utódlás után. Hivait korai halála bizonyára megtérésre, vallásosságra, fokozottabb jövevényre fogja indítani, ne-hogy megvalósuljon a jezszejai fenyegetés: „elveszett a csaddik időnek előtte és senki nem veszi szivére.“ R. Avrohom Steinert rövid működése alatt mindenki megszerette. Szerénysége, közvetlensége, jöteknysága határtalan volt. És ha az előimádkozói pulpitus elé lépett, felelevenedett a hívők előtt a régi nagy rebbek világépítő kevonója. Méltó fia volt apjának, de apja az ő népének. Az I-ten kifürkészhetetlen akaratából betegeskedni kezdett pár hét előtt, tüdőgyulladást kapott, majd 4 nap előtt hátán orbánc támadta meg. Utolsó percig esz-

—Uraim! Stilszerűtlen és keresztény pogártársainkat sérti, ha egy rabbit összehasonlítunk keresztény szenttel. Igazságtalan dolog kívánni egy rabbitól kapisztráni erényeket. Eretnek-vagy mesümed-égető sem lehet új főrabbi, mert saját hivei és családtagjai egy részére tekintettel kell lennie. Én a hasonlatot kísérő tapsokban a boroszlói vértanú zsidók jalkiáltásai visszhangjait hallottam.

Senki sem beszélt így a vasárnapi közgyűlésen, tehát nekünk kell megállapítanunk mind- ezt. Kivánjuk, hogy az új vezető legyen a magyar zsidóságnak Matiszjohuja vagy Joselmann von Rosheim-ja, de ne legyen Kapisztrán János, bármilyen patetikus volt is Vészi József.

méleténél volt és környezetének és családjának (3 leánya férjnel van, 1 leánya hajedon, 3 nővére van) megtiltotta, hogy sirjanak. Utódjául legidősebb vejét R. Mayer József Rubint jelölte ki. Vasárnap délben halt meg és hétfőn délben temették, miután az udvaron levő szűkeben mikvot ástak és a tevilott végeztek. Heszpedeka mondtak utódja, majd sógorai (R. Sijele vejei) Grosz Sámuel ricei, Landu Jakab edelényi főrabbi, valamint a színnyei főrabbi. Nagy érdemeit ecsetelték Winkle a mádi gaon, Grünfeld büdszentmihályi főrabbi, továbbá a miskolci szefard főrabbi, Gottlieb Sámuel tolcsvai (papai) főrabbi. Ezután bucsuztak tőle vejei R. Naftali Grosz és R. Mandel Kahan.

Uj sir domborodik a bodrogkereszturi temetőben és szerte az országban ezer és ezer hívő mondja: „könnybe lábadt a szemem, mert eltávozott a vigasztalóm,“ aki szelid nézésével, bizalmat ébresztő szavával oly sokban megerősítette az élet kedvet. — Áldás kíséri emlékét. Sch. L.